

GŁÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

HŚ.BW.530.3.2022

Warszawa, dnia 05 lipca 2022 r.

**Pan
Grzegorz Witkowski
Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Infrastruktury**

Szanowny Panie Ministrze,

w odpowiedzi na wniosek z dnia 7 czerwca 2022 r. znak: DGWiŻŚ-7.093.6.2022 w sprawie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektu aktualizacji *Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu*, uprzejmie proszę o przyjęcie poniższych informacji.

Zgodnie z art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2022 r., poz. 1029) przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymaga projekt:

- 1) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz planu zagospodarowania przestrzennego, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, a także koncepcji rozwoju kraju, strategii rozwoju, programu, polityki publicznej i dokumentu programowego, z zakresu polityki rozwoju, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 2) polityki, strategii, planu i programu w dziedzinie przemysłu, energetyki, transportu, telekomunikacji, gospodarki wodnej, gospodarki odpadami, leśnictwa, rolnictwa, rybołówstwa, turystyki i wykorzystywania terenu, opracowywany lub przyjmowany przez organy administracji, wyznaczający ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko;
- 3) polityki, strategii, planu i programu innego niż wymienione w pkt 1 i 2, którego realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000, jeżeli nie jest on bezpośrednio związany z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynika z tej ochrony.

Jak wskazano w art. 46 ust. 2 ww. ustawy przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest też wymagane w przypadku projektu zmiany dokumentu, o którym mowa w ust. 1.

Jednocześnie należy wskazać, że przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko może być wymagane także dla projektów dokumentów innych niż wymienione w art. 46 ust. 1, jednak zgodnie z art. 47 ww. ustawy, decyzję w tej sprawie powinien podjąć organ opracowujący projekt dokumentu, po uzgodnieniu z Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska. Zgodnie z art. 47 ww. ustawy przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest wymagane także w przypadku projektu dokumentu innego niż wymieniony w art. 46 ust. 1 oraz w przypadku projektu zmiany takiego dokumentu, jeżeli w uzgodnieniu z właściwym organem, o którym mowa w art. 57, organ opracowujący projekt stwierdzi, że realizacja postanowień danego dokumentu albo jego zmiany może spowodować znaczące oddziaływanie na środowisko.

Przeprowadzona analiza treści ww. wniosku z dnia 7 czerwca 2022 r. znak: DGWiŻŚ-7.093.6.2022 i projektu Programu działań pod kątem zapisów art. 46 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy wykazała, że załączony projekt dokumentu jest programem w dziedzinie m.in. rolnictwa, opracowywanym i przyjmowanym przez organy administracji. Jednocześnie analiza przedłożonego projektu dokumentu nie pozwoliła ustalić, czy będzie on zawierał zadania o charakterze inwestycyjnym, a tym samym wyznaczał ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Przedmiotowy projekt Programu działań, w myśl art. 104 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. *Prawo wodne* (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233), jest dokumentem, który zawiera określone z uwzględnieniem najlepszych dostępnych technik środki oraz sposoby postępowania w zakresie praktyki rolniczej, w szczególności związanej z procesami nawożenia, gospodarki nawozami w gospodarstwach rolnych obejmujące m.in.: ograniczenie rolniczego wykorzystania nawozów, w tym sposoby i warunki nawożenia na glebach zamarzniętych, zalanych wodą, nasyconych wodą lub przykrytych śniegiem, w pobliżu wód powierzchniowych i na terenach o dużym nachyleniu, a także równowagi między możliwym do przewidzenia zapotrzebowaniem upraw na azot a zasilaniem upraw azotem z gleby oraz z nawożenia; wskazanie okresów, w których dozwolone jest rolnicze wykorzystanie nawozów, oraz dawek nawozów i sposobów nawożenia; określenie warunków, w których wykorzystanie niektórych rodzajów nawozów jest zabronione; określenie warunków przechowywania nawozów naturalnych, w tym powierzchni i pojemności urządzeń do ich przechowywania; planowanie prawidłowego nawożenia azotem poszczególnych roślin; określenie listy upraw intensywnych; określenie współczynników przeliczeniowych sztuk rzeczywistych zwierząt gospodarskich na duże jednostki przeliczeniowe; określenie sposobu obliczania minimalnej wielkości miejsc do przechowywania nawozów naturalnych; określenie

odległości, w jakich nie stosuje się nawozów w pobliżu wód powierzchniowych, w tym na terenach o dużym nachyleniu, w zależności od rodzaju stosowanego nawozu, występowania uprawy roślin, rodzaju wód powierzchniowych oraz sposobu stosowania nawozu.

Należy jednak zauważyć, że w ww. wniosku z dnia 7 czerwca 2022 r. znak: DGWiŻŚ-7.093.6.2022 stwierdzono, że sporządzony Program działań podlegał będzie procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w ramach której opracowana zostanie prognoza oddziaływania na środowisko dostosowana do zawartości i stopnia szczegółowości projektu aktualizacji Programu działań oraz etapu przyjęcia tego dokumentu, z uwzględnieniem obowiązującego prawa, w szczególności ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

W związku z powyższym w opinii Głównego Inspektora Sanitarnego, prognoza oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu powinna zostać opracowana w pełnym zakresie, określonym w art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania poszczególnych przedsięwzięć na zdrowie i życie ludzi. Sporządzona dla ww. dokumentu prognoza oddziaływania na środowisko powinna przede wszystkim określić, zanalizować i ocenić w jakim stopniu realizacja ustaleń projektowanego dokumentu może powodować negatywne i pozytywne skutki w środowisku, w szczególności w odniesieniu do zdrowia i życia ludzi. Prognoza oddziaływania na środowisko powinna wskazać przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a w szczególności m.in. na ludzi. Zgodnie z art. 52 ust. 1 ww. ustawy informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektowanego dokumentu. Należy podkreślić, iż stosownie do brzmienia art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, że ilekroć jest mowa o oddziaływaniu na środowisko, rozumie się przez to również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko sporządzona dla ww. projektu dokumentu powinna obejmować ocenę jakościową i ilościową wpływu realizacji ustaleń przedmiotowego Programu na poszczególne komponenty środowiska oraz dać rzetelną ocenę oddziaływania na środowisko, w tym na zdrowie ludzi, w szczególności w aspekcie:

- zagrożeń dla ujęć i źródeł wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z uwzględnieniem obszarów stref ochronnych tych ujęć;
- zagrożeń dla wód podziemnych, w szczególności Głównych Zbiorników Wód Podziemnych zlokalizowanych na terenie kraju (należy uwzględnić nakazy, zakazy i ograniczenia związane z ochroną zasobów wody);
- zagrożeń dla części wód powierzchniowych wykorzystywanych na cele rekreacyjne, tj. do organizacji kąpielisk i miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli;
- oddziaływania na gleby, zwłaszcza użytkowane rolniczo;
- zapewnienia odpowiednich standardów jakości powietrza atmosferycznego;
- narażenia na hałas, wibracje i zanieczyszczenia powietrza.

Prognoza oddziaływania na środowisko powinna odnosić się do pełnej wersji projektowanego dokumentu i obejmować wszystkie planowane działania mogące znacząco oddziaływać na środowisko (w tym na zdrowie ludzi) zarówno w fazie realizacji, jak i eksploatacji. Jeżeli na dalszym etapie prac projekt Programu działań zostanie rozszerzony o dodatkowe zapisy, istotne z punktu widzenia adekwatności strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, również powinny zostać uwzględnione w prognozie.

Ponadto, w przypadku zidentyfikowania ryzyka wystąpienia negatywnych oddziaływań na zdrowie i życie ludzi, związanych z realizacją działań przewidzianych w Programie, należy w prognozie oddziaływania na środowisko dla przedmiotowego dokumentu, w sposób szczególny odnieść się do możliwych metod ich skutecznej eliminacji bądź maksymalnego ograniczenia.

Z poważaniem

Główny Inspektor Sanitarny

wz. Krzysztof Saczka
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

/dokument podpisany elektronicznie/